

ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΑΖΑΡΑΚΙΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

➤ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Α', Β' & Γ' ΤΑΞΗΣ

➤ ΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: ΣΑΜΑΝΤΑ ΜΑΡΙΑ ΠΕ 78, ΕΛΕΝΗ ΣΙΓΑΛΟΥ ΠΕ 04.01, ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΕ 86

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ

Αρδεύει την ψυχή, ποτίζει τις λέξεις, γονιμοποιεί την έκφραση. Από τον καιρό του Ομήρου μέχρι τη σύγχρονη εποχή η ποίηση τροφοδοτείται από νερό ως το πλέον ζωφόρο συστατικό της ύπαρξης.

Δίχως έσέ

Νικηφόρος Βρεττάκος

Δίχως έσέ δέν θάβρισκαν
νερό τὰ περιστέρια
δίχως έσέ δέ θάναβε
τὸ φῶς ὁ Θεὸς στὶς βρύσες του
Μηλιά σπέρνει στὸν ἄνεμο
τ' ἄνθη της, στὴν ποδιά σου
φέρνεις νερό' απ' τὸν οὐρανὸ,
φῶτα σταχυῶν κι ἀπάνω σου
φεγγάρι ἀπὸ σπουργίτες.

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Η ζωτική σημασία του νερού του προσδίδει υπερφυσικές ιδιότητες και συμβολαιοποιείται μέσα από τα έθιμα και τις λαϊκές παραδόσεις:

Το ράντισμα της ετοιμόγεννης γυναίκας

Από τα λιγότερα γνωστά έθιμα με το νερό αλλά ένα που κυριαρχεί στις επαρχίες μέχρι σήμερα είναι το ράντισμα της ετοιμόγεννης γυναίκας. Σύμφωνα με αυτό το έθιμο πρέπει να ρίξουν λίγο νερό στην ετοιμόγεννη γυναίκα ώστε να έχει μία εύκολη γέννα -ανάλογη της ευκολίας με την οποία κυλά το νερό.

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Η γλωσσική λαϊκή έκφραση και σοφία, αποτυπώνει στον παροιμιακό μεταφορικό λόγο, όλη τη σπουδαιότητα του υγρού στοιχείου στην καθημερινή ζωή.

- * Είναι έξω από τα νερά του
- * Είναι σαν τα κρύα τα νερά
- * Πίνω νερό στο όνομά του
- Το αίμα νερό δεν γίνεται
- Ότι είπαμε νερό και αλάτι

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <https://www.paliakavala.gr/files/neromylos.pdf>
- <https://www.karmawatercy.com/post/to-νερό-στα-παλιά-χρόνια-η-κεντρική-βρύση-του-χωριού-η-μεταφορά-με-τα-γαϊδούρια-και-η-στάμνα>
- <https://www.thetoc.gr/oikonomia/article/pagkosmia-imeria-nerou-mia-giorti-gia-to-polutimotero-fusiko-agatho/>
- <https://www.nerotrivi.gr/paradosiaki-nerotrivi/>
- <https://el.wikipedia.org/wiki/Νερόμυλος>

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή έχει σκοπό να εξερευνήσει το ρόλο του νερού στον ελληνικό πολιτισμό μέσω διαφόρων πτυχών. Στην ποίηση, το νερό αναδεικνύεται ως πηγή έμπνευσης και σύμβολο ζωής. Στις παροιμίες, η σοφία που προκύπτει από το νερό αντανακλάται στην καθημερινή ζωή. Στα εθιμοτυπικά γεγονότα, οι τελετές με νερό αποτελούν σημαντικό κομμάτι της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Στους μύθους, το νερό εμφανίζεται ως πηγή δημιουργίας και μυστηρίου. Άξιο αναφοράς είναι ότι τους περασμένους αιώνες, οι νεροτριβές, οι νερόμυλοι, τα πηγάδια και οι βρύσες διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην κοινωνική ζωή, αποτελώντας σημεία συνάντησης και κοινωνικής δραστηριότητας στην καθημερινότητα, ενώ ιδιαίτερα οι τελευταίες συχνά αποτέλεσαν σημεία συνάντησης για τις γυναίκες της κοινότητας. Αυτές οι πτυχές του νερού αποτελούν ουσιώδες μέρος της ελληνικής πολιτιστικής ταυτότητας και αναδεικνύουν τη βαθιά σημασία του στη ζωή και το πνεύμα του λαού μας.

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΜΥΘΟΙ

Το νερό ως θεμελιώδες στοιχείο της ζωής, θεοποιήθηκε και λατρεύτηκε από την αρχαιότητα στον ελληνικό πολιτισμό. Αυτό αντικατοπτρίζεται στην ποικίλη παρουσία του στη μυθολογία όπου πολυάριθμα πλάσματα του νερού, όπως Θεοί, Νύμφες, Σειρήνες, μαγεύοντας και νουθετώντας, κυριαρχούν στο συλλογικό φαντασιακό.

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

Οι βρύσες, τα πηγάδια, ο νερόμυλος & η νεροτριβή, συνέβαλλαν σημαντικά τους προηγούμενους αιώνες τόσο στην **οικονομική** όσο και στην **κοινωνική ζωή του τόπου** καθώς αποτελούσαν και χώρο συνάντησης κυρίως των γυναικών.

ΒΡΥΣΕΣ & ΠΗΓΑΔΙΑ

Παλιά στο χωριό δεν υπήρχε νερό σε κάθε σπίτι όπως σήμερα. Έτσι έπρεπε να παίρνουν τις στάμνες οι γυναίκες και να φέρνουν από τα πηγάδια και τις βρύσες.

Οι τυχεροί που είχαν ζώα φόρτωναν τους σίγκινους τενεκέδες και το μετέφεραν μεγαλύτερες ποσότητες.

Ήταν καθημερινός ο αγώνας για το νερό. Κάθε χωριό είχε την δική του βρύση στην πλατεία που έτρεχε γάργαρο καθαρό δροσερό νερό αλλά και πολλά πηγάδια που το καθένα πολλές φορές είχε την δική του ονομασία και θρυλική ιστορία.

Ήταν μία διαδικασία και πρακτική που ακολουθείτο για την ικανοποίηση της βασικότερης ανάγκης, της ανάγκης για πόσιμο νερό. Μία πρακτική που συνεχίζεται ακόμη και στις μέρες μας, λίγο διαφοροποιημένη.

ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ

Ο **νερόμυλος** ή **υδρόμυλος** είναι η πρώτη μηχανή παραγωγής έργου που κατασκεύασε ο άνθρωπος με τη χρήση φυσικής, ήπιας και ανανεώσιμης πηγής ενέργειας. Με τη δύναμη που δημιουργεί η πτώση του νερού από ψηλά ή η ροή του και με τη βοήθεια του τροχού, εφεύρεση που άλλαξε την ανθρώπινη ιστορία, κινήθηκαν απλές και στη συνέχεια πολύπλοκες μηχανές, που κάλυψαν τις περισσότερες ανάγκες των προβιομηχανικών κοινωνιών, αντικαθιστώντας στις πρώιμες μηχανές την ανθρώπινη ή ζωική δύναμη (χειρόμυλοι και ζωόμυλοι), κινήτριες δυνάμεις πριν το νερό και τον αέρα.

Τα παλαιότερα χρόνια, σε κάθε ποτάμι, σε κάθε χωριό της ελληνικής υπαίθρου υπήρχε κι ένας νερόμυλος. Υπεύθυνος για το νερόμυλο ήταν ο **μυλωνάς**. Ο νερόμυλος χρησίμευε για την άλεση των σιτηρών, όπως σιτάρι, καλαμπόκι και αλεύρι. Η άλεση γίνονταν με τη βοήθεια μιας πέτρα η οποία κινούνταν από την ορμή με την οποία έπεφτε το νερό.

ΝΕΡΟΤΡΙΒΗ

Στην προ-βιομηχανική περίοδο στην Ελλάδα, οι **νεροτριβές** και οι νερόμυλοι αποτελούσαν τις πιο συνήθεις υδροκίνητες εγκαταστάσεις.

Η νεροτριβή συνέβαλλε και αυτή με τη σειρά της στην **κοινωνική ζωή** του τόπου καθώς παράλληλα με το πλύσιμο των ρούχων ήταν κι αυτή ένας χώρος συνάντησης των γυναικών.